

Η ανάγκη δημιουργίας μιας δημόσιας, ανοιχτής συλλογικής άδειας για τη χρήση της μουσικής στο διαδίκτυο.

Business as usual? Not anymore!

Πως φτάσαμε ως εδώ;

Το πρόβλημα με το οποίο βρίσκεται αντιμέτωπη τόσο η μουσική όσο και άλλες βιομηχανίες (τύπου κ.λπ.) δεν είναι ότι δεν προέβλεψαν την άφιξη του διαδικτύου.

Όχι μόνο κάτι τέτοιο έγινε από πολύ νωρίς αλλά και ευθύς εξαρχής αντιλήφθηκαν την ανάγκη ανάπτυξης ενός σχεδίου αντιμετώπισής του καταλήγοντας ήδη από τις αρχές του '90 όχι σε ένα άλλα σε σημαντικό αριθμό εναλλακτικών σχεδίων.

Το παράξενο με τα εναλλακτικά σχέδια που εκκολάφθηκαν την περίοδο αυτή είναι ότι όλα βασίστηκαν κατά βάση, στο ίδιο λάθος σενάριο: «Το πως δηλαδή θα διατηρήσουμε τις παλιές μορφές οργάνωσης σε έναν κόσμο ολοένα και πιο φθηνών, τέλειων αντιγράφων!»

Σε όλα αυτά τα εναλλακτικά σενάρια, υπήρξε και ένα σενάριο το οποίο θεωρήθηκε ευρέως ως αδιανόητο και που για λόγους προφανείς δεν συζητήθηκε αρκετά στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Το αδιανόητο αυτό σενάριο εκτυλίσσονταν κάπως έτσι:

- Η δυνατότητα διακίνησης περιεχομένου δεν θα συρρικνωνόταν αλλά θα μεγάλωνε.
- Οι “περιτειχισμένοι κήποι” με την έννοια της με κάθε τρόπο προσπάθειας διακράτησης του ελέγχου και της προστασίας του περιεχομένου θα αποδεικνύονταν όχι μόνο μη δημοφιλείς αλλά και ουτοπικοί.
- Οι άνθρωποι θα αντιστέκονταν στην προσπάθεια κατεύθυνσής τους προς δράσεις που βαίνουν ενάντια στις επιθυμίες τους.
- Ακόμη και οι πιο επιθετικές δικαστικές διαμάχες θα ήταν ανεπαρκείς να συγκρατήσουν τη μαζική, διαρκή παράβαση των νόμων.
- Οι πωλητές υλικού και λογισμικού δεν θα αντιμετώπιζαν τους κατόχους πνευματικών δικαιωμάτων ως συμμάχους, ούτε τους πελάτες ως εχθρούς.
- Η υιοθέτηση συστημάτων διαχείρισης ψηφιακών δικαιωμάτων (Digital Rights Management, DRM) και η κατάθεση μηνύσεων κατά ανθρώπων που αγαπούν κάτι τόσο πολύ ώστε να θέλουν να το μοιραστούν με άλλους θα τους εξαγρίωνε.

Σας θυμίζουν τίποτα όλα αυτά;

Τι κάνουμε όταν το το αδιανόητο μέλλον είναι ήδη παρελθόν;

Η βασική δύναμη πίσω από αυτή την επανάσταση που βιώνουμε είναι η δραματική μεταβολή στην οικονομία των διανομών.

Με την διάλυση των παλιών οικονομικών μοντέλων, οι οργανωτικές δομές που τελειοποιήθηκαν για την βιομηχανική παραγωγή θα πρέπει να αντικατασταθούν με δομές βελτιστοποιημένες για ψηφιακά δεδομένα.

Έχει διαρκώς όλο και λιγότερο νόημα ακόμη και το να μιλάμε για μια “δισκογραφική” βιομηχανία καθώς το ουσιώδες πρόβλημα που αυτή λύνει - την δυσκολία, πολυπλοκότητα και δαπάνη του να καθίσταται κάτι διαθέσιμο στο κοινό - έχει πάψει να αποτελεί πρόβλημα.

Η κοινωνία δεν χρειάζεται κατ' ανάγκη δίσκους & cd. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι μουσική και μουσική σημαίνει ζωντανή δημιουργία.

Η μουσική αποτελεί πάνω από όλα μια μοναδική εμπειρία που μέσα της περικλείει ένα συνδυασμό επικοινωνίας, πάθους, ψυχαγωγίας, μιας αίσθησης του εφήμερου που προσελκύει το κοινό όχι για αντικειμενικούς λόγους αλλά γιατί αγγίζει την καρδιά του με τρόπο μαγικό.

Εισήγηση Αντώνη Πλέσσα προς την επιτροπή δημιουργών της ΑΕΠΙ.

Όταν μεταβάλουμε την προσοχή μας από τη «διάσωση των δισκογραφικών» στη «διάσωση της μουσικής», δηλαδή των δημιουργών της οι ανάγκες μεταβάλλονται από τη «διατήρηση των υφιστάμενων θεσμών» στην «εφαρμογή οποιαδήποτε πράξης που έχει αποτέλεσμα» και αυτό που έχει αποτέλεσμα σήμερα μπορεί να μην είναι το ίδιο με αυτό που είχε αποτέλεσμα παλιότερα.

Μήπως οι πρακτικές μια εκατονταετίας -κουκίδας στη μακραίωνη ιστορία της μουσικής- μπέρδεψαν τις προτεραιότητές μας ως προς την ουσία της μουσικής έκφρασης:

Στη μακραίωνη ιστορία της πολυπολιτισμικής μουσικής έκφρασης η αποτύπωση, παραγωγή και διανομή της με βιομηχανικούς όρους αποτελεί μια κουκκίδα στο χρόνο.

Ένα μόλις αιώνα μετά την καθιέρωση - αντιμετώπιση της μουσικής τέχνης ως προϊόν, στο κατώφλι του 21ου αιώνα, αυτή επαναπροσδιορίζει την αξία της πάνω από όλα ως εμπειρία οδηγώντας όλους τους εμπλεκόμενους σε επανεξέταση των εικασιών και προτύπων τους και σε αναζήτηση νέων μοντέλων.

Το διαδίκτυο μπορεί να είναι σύμμαχος και όχι εχθρός!

- Το διαδίκτυο δεν είναι πλέον μια πλατφόρμα παρουσίασης περιεχομένου αλλά μια πλατφόρμα που αποτελεί παγκόσμια υποδομή για συνεργασία.
- Το διαδίκτυο είναι ένα νέο μέσο ανθρώπινης επικοινωνίας.
- Στο διαδίκτυο η Ακρόαση, Ανάγνωση & Προβολή ισοδυναμούν με αντιγραφή και πρέπει πλέον να αντιληφθούμε ότι η αξία της μουσικής δεν βρίσκεται πλέον (μόνο) στο αντίγραφο αλλά σε πλήθος άλλων δράσεων που στόχο έχουν να προσελκύσουν το κοινό.

Θέσεις και προτάσεις των δημιουργών:

Στα πλαίσια της επιβεβλημένης ανασκόπησης της δράσης των δημιουργών τα περασμένα χρόνια, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε το μέρος της ευθύνης που μας αναλογεί όσον αφορά την μη έγκαιρη, ατομικά και συλλογικά εκφρασμένη, δυναμικότερη ενεργοποίηση μας σε πλήθος προκλήσεων των οποίων το τίμημα αυξάνετο γεωμετρικά.

Αυτή μας η καθυστέρηση σε συνδυασμό με την από πλευράς των δισκογραφικών εταιριών εμμονή σε παρωχημένα επιχειρηματικά μοντέλα, τη δυστοκία τους στην αδειοδότηση των ηχογραφημάτων και την δίωξη χιλιάδων συμπολιτών μας διεθνώς συνετέλεσαν στη δημιουργία ενός κενού που επέτρεψε για χρόνια την ευδοκίμηση της ανταλλαγής αρχείων **με αποτέλεσμα η μουσική να χάνει στη συνείδηση της κοινωνίας μέρος της πραγματικής αξίας που είχε και να μείνει μόνο η συναισθηματική.**

Όσον αφορά τους δημιουργούς κυρίως προβλήματα του παρελθόντος όπως η διανομή και πρόσβαση του κοινού στο έργο μας έπαψαν πλέον να υφίστανται και στη θέση τους αναδύονται νέες προκλήσεις με κυρίαρχη αυτή της ανάγκης επανακαθορισμού της σχέσης μας με το κοινού. Στη σχέση αυτή βιώνουμε μια θεμελιώδη αλλαγή του τρόπου με τον οποίο το κοινό προσεγγίζει τη διάδραση του με καλλιτέχνες και δημιουργούς. Χάρη στις τεχνολογικές εξελίξεις και τις σύγχρονες δυνατότητες επικοινωνίας που εξασφάλισε η τεχνολογία το κοινό σήμερα δεν είναι ο παθητικός δέκτης που γνωρίζαμε αλλά ο κυρίαρχος και ρυθμιστής του παιχνιδιού. Στο πλήθος των προτάσεων και ερεθισμάτων και με το διαθέσιμο χρόνο να παραμένει ο ίδιος ή και λιγότερος ο ακροατής θα κρίνει αν αξίζει αρχικά να προσφέρει την προσοχή του σε ένα δημιουργό - καλλιτέχνη, στη συνέχεια αν θα τον τιμήσει με την εμπιστοσύνη του και τέλος με βάση την ελκυστικότητα των προσφερόμενων μορφών διάδρασης και εμπειρίας θα σταθμίσει αν αξίζει να προχωρήσει σε μια αγορά. (Έκθεση, ανακάλυψη, διακράτηση της προσοχής, διεκδίκηση της εμπιστοσύνης, πώληση).

Εισήγηση Αντώνη Πλέσσα προς την επιτροπή δημιουργών της ΑΕΠΙ.

Είναι σαφές ότι στα πλαίσια της επανάστασης που βιώνουμε η μετάβαση από αυτό που γνωρίζαμε σε αυτό που καθημερινά διαμορφώνεται από πλήθος μεταβλητών και πειραματισμών είχε και δυστυχώς θα συνεχίσει να έχει όχι μόνο κόστος αλλά και πολλά θύματα ανάμεσα μας.

Παρακαλώ μην μας ΚΛΕΒΕΤΕ!!

Η μουσική αποτελεί για τους δημιουργούς της μέσον έκφρασης και επικοινωνίας και κύριο μέλημα τους είναι τα έργα τους να γίνονται προσιτά σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος του κοινού.

Πιστεύουμε στο διαδίκτυο και την δυναμική που προκύπτει από αυτό ως μια ευρέως υιοθετημένη και αποδεκτή από την κοινωνία πλατφόρμα επικοινωνίας, ως μια προέκταση της ευνομούμενης κοινωνίας που θέλουμε να ζούμε.

Και αυτή η προέκταση είναι φυσικό ότι πρέπει να διέπεται από τους ίδιους, θεσπισμένους επί αιώνες, κανόνες όσον αφορά τον σεβασμό της ιδιοκτησίας και την προστασία της περιουσίας του ατόμου.

Το γεγονός ότι στο διαδίκτυο τα αγαθά που διακινούνται είναι άυλα (Ψηφία 0 & 1) δεν αλλάζει σε τίποτα όσον αφορά τον αντίκτυπο που έχει η καταπάτηση της ιδιοκτησίας ή της κλοπής ενός περιουσιακού στοιχείου ενός συνανθρώπου μας στον υλικό κόσμο.

Για να πούμε λοιπόν τα πράγματα με το όνομα τους ο άνευ αδειοδότησης μας μερισμός των έργων μας στο διαδίκτυο μας πλήττει ηθικά, ψυχολογικά και οικονομικά ενώ ολόένα και περισσότεροι δημιουργοί αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης.

Η ανάγκη για Νομιμοποίηση:

Μία δημόσια, συλλογική, ανοιχτή άδεια για τη χρήση

της Μουσικής μέσω διαδικτύου.

Διαχωρίζοντας εξ' αρχή την άτεγκτη στάση μας απέναντι στους κατ' επάγγελμα "πειρατές" η θέση μας όσον αφορά την κοινωνία των πολιτών είναι ότι οι πρακτικές αστυνόμευσης και καταστολής στον τρόπο που χρησιμοποιούν το αγαθό της επικοινωνίας στο διαδίκτυο μας βρίσκει τουλάχιστον επιφυλακτικούς αν όχι αντίθετους.

Στα πλαίσια αυτό ερχόμαστε σήμερα να θέσουμε υπόψη σας την επιτακτική για όλους μας ανάγκη να γεφυρωθεί με τρόπο αποδεκτό από τους όλους εμπλεκόμενους αυτό που:

α) σημαντικό πλέον τμήμα της κοινωνίας μας και ειδικότερα η πλειοψηφία των νέων, αντιλαμβάνεται ή διεκδικεί ως δικαίωμα της να διακινεί και χρησιμοποιεί πνευματικά έργα που δεν τους ανήκουν &

β) εκείνου που αποτελεί το ηθικό και αναφαίρετο δικαίωμα των δημιουργών στο να ορίζουν τους τρόπους διάθεσης των έργων τους και να αμείβονται για τις χρήσεις τους.

Ώρα να επινοήσουμε ένα κοινωνικό συμβόλαιο για τον μερισμό του περιεχομένου στο διαδίκτυο. Το "τέλος" διαδικτύου.

Ζητούμενο είναι να επινοήσουμε και θέσουμε σε εφαρμογή ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο που θα επιλύσει τα θέματα που εγείρονται από την επανάσταση που βιώνουμε και να βρούμε μια νέα ισορροπία ανάμεσα στα συμφέροντα των δημιουργών, των καταναλωτών και των λοιπών δικαιούχων.

Στο πλαίσιο της σειράς προτάσεων που επεξεργαζόμαστε ως μια πρώτη, άμεση σε αποτέλεσμα και κατά την κρίση μας δίκαια λύση, προτείνουμε την επέκταση του δικαιώματος εύλογης αμοιβής που εδώ και χρόνια έχει νομοθετηθεί και ισχύει για την ιδιωτική αντιγραφή των έργων και στο διαδίκτυο.

Εισήγηση Αντώνη Πλέσσα προς την επιτροπή δημιουργών της ΑΕΠΙ.

Η πρόταση αυτή επιχειρεί να διευθετήσει ένα υπαρκτό και ουσιαστικό πρόβλημα που έχει ήδη αναγνωριστεί και διευθετηθεί στο σκέλος του υλικού μέσου («λευκή» κασέτα) με τρόπο αντίστοιχο και για το διαδίκτυο (για το άυλο) στις αρχές της συναίνεσης και του σεβασμού της δημιουργίας.

Η διευθέτηση θα είναι με τη μορφή ενός μικρού τέλους που θα συγκεντρώνεται και θα διανέμεται υπέρ των δημιουργών και συγγενών δικαιωμάτων. Ο τρόπος συγκέντρωσης και η διανομή θα αποτελέσουν αντικείμενο εκτεταμένης διαβούλευσης μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Το παλιό κλείνει τον κύκλο του. Γνωρίζει κανείς το αύριο;

Μας είναι ευκολότερο να αντιληφθούμε αυτό που θα διαλυθεί απ' ότι αυτό που θα το αντικαταστήσει.

- Το διαδίκτυο κλείνει 40 χρόνια αυτό το φθινόπωρο.
- Η πρόσβαση από το ευρύ κοινό έχει διαρκέσει για τα μισά από αυτά τα έτη.
- Η χρήση του διαδικτύου, ως συνήθης δραστηριότητα για την πλειοψηφία του αναπτυγμένου κόσμου, έχει διαρκέσει για τα μισά από αυτά τα έτη.

Μόλις φτάσαμε εδώ! Ούτε οι επαναστάτες δεν μπορούν να προβλέψουν τι θα συμβεί. Έτσι είναι οι πραγματικές επαναστάσεις. Τα παλιά αντικείμενα διαλύονται με ταχύτερους ρυθμούς από αυτούς με τους οποίους αντικαθίστανται από τα νέα αντικείμενα.

Εύλογα όλοι αναρωτιόμαστε: Όταν το παλιό μοντέλο διαρρηχθεί, τι θα λειτουργήσει στη θέση του;».

Η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα είναι ότι: **Τίποτα δεν θα λειτουργήσει αλλά και όλα μπορεί.**

Με άλλα λόγια δεν υπάρχει κάποιο γενικό μοντέλο το οποίο θα αντικαταστήσει αυτό το οποίο το διαδίκτυο ως αποτέλεσμα τεχνολογικών εξελίξεων μόλις διέλυσε και άρα θα πρέπει να πειραματιστούμε με κάθε τρόπο διεξάγοντας πληθώρα πειραμάτων, κάθε ένα από τα οποία μπορεί να φαίνεται μικρό κατά την έναρξή του αλλά να καταλήξει μεγάλο (βλέπε wikipedia κ.α.).

Κανένα μεμονωμένο πείραμα δεν θα αντικαταστήσει τις παρούσες απώλειες αλλά με τον καιρό, η **συλλογή νέων αποτελεσματικών πειραμάτων θα μας παρέχει τη μουσική με τη μορφή που τη χρειαζόμαστε.**

Επί έναν και πλέον αιώνα οι ανάγκες ενδυνάμωσης της μουσικής και ενδυνάμωσης των δισκογραφικών εταιριών ήταν τόσο στενά συνδεδεμένες ώστε να καθίσταται αδύνατος ο διαχωρισμός τους.

Η συγκεκριμένη σύμπτωση ήταν για ένα διάστημα ευεργετική αλλά όταν αυτή η σύμπτωση σταματά, όπως συμβαίνει μπροστά στα μάτια μας, αυτό σημαίνει ότι **θα χρειαστούμε πολλούς εναλλακτικούς τρόπους ενδυνάμωσης της μουσικής.**

Καθημερινά ολοένα και περισσότεροι δημιουργοί πειραματίζονται στην προσπάθεια της ανάπτυξης νέων εισροών εσόδων που θα πηγάζουν και από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου και θα προέλθουν από:

- Υψηλής ποιότητας υπηρεσίες
- Υψηλή Ανάλυση & Μέσα Υψηλής Ποιότητας
- Μουσικές εφαρμογές Κινητών Συσκευών & Λογισμικό
- Ζωντανές εμφανίσεις, συναυλίες
- Διαδικτυακά αρχεία προβολής
- Εικονικές παραστάσεις
- Εφ' άπαξ χρεώσεις, πακέτα προσφορών, μερίδια εσόδων
- Άλλες νέες παραγωγικές διαδικασίες κ.α.

Για να παραμείνει η δημιουργία ζωντανή:

Δεν γνωρίζουμε ποίος θα είναι ο επόμενος Μητρόπουλος, η επόμενη Κάλλας, ο νέος Τσιτσάνης ή επόμενη Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου.

Θα μπορούσε να είναι κάποιος που γνωρίζουμε ή κάποιο έφηβος ή έφηβη που ελάχιστοι έχουμε ακούσει για αυτούς και δημιουργούν κάτι το οποίο μπορεί να μην αναγνωρίσουμε ως σημαντικό παρά με καθυστέρηση μιας δεκαετίας.

Ωστόσο, οποιοδήποτε πείραμα σχεδιασμένο να παρέχει νέα μοντέλα διάδρασης και δημιουργίας θα αποτελεί βελτίωση σε σύγκριση με την άρνηση της πραγματικότητας, **ιδιαίτερα σε μια περίοδο όπου για πολλούς φορείς και καλλιτέχνες στο χώρο μας το αδιανόητο μέλλον είναι ήδη παρελθόν.**

Για να παραμείνει η δημιουργία ζωντανή πρέπει σήμερα κιόλας να καταλήξουμε σε κοινά αποδεκτές λύσεις. Λύσεις που αφορούν τις μεταξύ μας σχέσεις ως πολιτών μιας παγκόσμιας κοινότητας στα πλαίσια του σεβασμού της πολυπολιτισμικής δημιουργίας και έκφρασης. **Το πρόβλημα δεν είναι νομικό αλλά κοινωνικό και αφορά στο τι κοινωνία θέλουμε.**

Είναι χρέος μας ως πολιτών, μελών μιας ευνομούμενης κοινωνίας να μεριμνήσουμε και για τις επερχόμενες γενιές δημιουργών -σήμερα ο καθένας μας πλέον είναι εν δυνάμει δημιουργός- συνεισφέροντας στη δημιουργία ενός νέου κώδικα δεοντολογίας και των υποδομών που θα στηρίξουν και επιτρέψουν στις γενεσιουργικές μας δυνάμεις τη δυνατότητα να συνεχίσουν να εκφράζονται με αξιοπρέπεια.

Το χρέος αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τους Έλληνες πολίτες και δημιουργούς για τη χώρα μας της οποίας η μοναδικότητα της μουσικής φωνής της και παράδοσης πρέπει να διατηρηθεί ως φάρος απέναντι στην έξωθεν προωθούμενη ομογενοποίηση της μουσικής έκφρασης.

Ευχαριστώ για το χρόνο σας,

Αντώνης Πλέσσας